

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT
DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanelement

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesseta trimestre.
Fora. . . . . 1'50 » »

ULTRAMAR

{ Semestre. . . 7 pessetas
{ Un any. . . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atrassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

No 'ns es precis, al atendre á la publicació de la part ab que ilustrem los números de Lo TEATRO CATALÁ, buscar retratos ó láminas de oportunitat, perquè no pensem que 'ls grabats sian la essència del periódich que preferim fer agradable y profitós ab tot lo que se refereixi al text.

Per aixó procurem que las láminas que donem setmanalment sigan d' assumptos diversos y que fins las que representan artistas, ofereixin varietat, no cenyint-nos á que sigan catalans, ni á que tots correspongan á la esfera de las celebritats; sino que, aixis tenen cabuda en aquesta secció los artistas eminents com aquells no-

Teresina Singer

vells en quins se hi vejin qualitats dignas d'encomi.

Y fent encara més variada la part il·lustrada del setmanari, considerem oportú, en obsequi als lectors joves que tanta predilecció mostran envers nostres treballs, oferir també retratos d'artistas á qui 'l jovent sols coneix denom per haverse 'l aquells conquistat ab son talent. Per aixó avuy honra aquesta plana 'l retrato de la eminent soprano Teresina Singer, que es una de las mes celebradas artistas qu' hem sentit en nostres teatros y que va estrenar en lo Principal lo paper de protagonista de la opera *Aida*, quant va presentaria per primera vegada l' intelligent empresari Sr. Bernis.

P. de R.

Carme, 33

Máquinas de cusir, máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos para pendre dutxas.

Carme, 33

Notas catalanistas

Desde fá alguns mesos, vé preparantse ab molt misteri y esquivant la publicitat, la realització d' un fet que, segons sos organisadors diuen d' orella á orella, té de revestir gran importancia en lo pervindre del catalanisme.

Hem tingut paciència pera aguardar fins avuy esperant que seria satisfeta nostra curiositat de periodistas y nostre bon desitj de catalanistas, per part dels senyors que cuidan de dur á terme la cosa en qüestió; pero en vista de que no hem sabut res en clar, ni estem convidats á un acte á que tenim dret á serhi, nos decidim á rompre lo silenci á fi de que se sápigam que no 'ns passa res per alt.

En efecte: sabem que está á punt de reunir-se en Manresa una Assamblea catalanista pera tractar ignorem quinas cosas, puig sols hem pogut esbrinar que de dit Congrés sortirà la unió del catalanisme.

Ha arribat, donchs, ja l' época profetisada per lo Sr. Permayer desde la cadira presidencial dels Jochs Florals d'enguany. De veras desitjem sia tant acertat en lo resto de son profétich discurs, com ho ha estat en lo de pressentir lo Congrés de Manresa.

¿Quin día se reunirá lo dit Congrés? Tampoch ho sabem de fixo; pero creyem per los senyals que apareixen escampats d' aquí y d' allá, que deurá ser molt prompte.—¿A qué vé tant misteri? ¿A qué ó á quinas miras respon eix procedir purament masónich?

Las cosas son tant mes importants quanta més publicitat s' hi dóna y tant com més elements hi prenen part.

¿Ignoran los convocants de la reunió de Manresa las formas de convocatoria usadas quant se celebraren lo primer y lo segon Congrés catalanista? De fixo que no las ignoran; pero no han volgut seguir las al convocar lo tercer Congrés, porque no son capassos d' inspirarse en la elevació y amplitud de miras dels que varen precedirlos en la tasca de reunir Assambleas regionalistas.

Y no es apassionament, sino rahó pura la que 'ns fá parlar aixís.

Vé invocantse la unió y nosaltres preguntem á qui vulga respondrens: ¿en quin punt de doctrina estem discordes los catalanistas?

Dos Associacions, lo CENTRE CATALÁ y la LLIGA, son lo símbol ó senyal aparent de desavinensa; pero fins ara no hem vist pas que la LLIGA aixequés bandera nova davant per davant de la bandera del CENTRE.

Lo Missatge presentat d' un modo vergonyant á D.ª María Cristina en 1888 per la LLIGA, si se 'l despulla d' arcaismes y lirismes, veurem qu' es, en part, una copia de lo exposat en la Memoria

ab digne virilitat presentada per lo CENTRE CATALÁ al difunt rey D. Alfons XII.

Aixó es evident.

Lo CENTRE CATALÁ no s' ha apartat un moment de lo dit en aquell llibre y, no obstant, lo catalanisme está dividit. ¿En qué consisteix aquesta raresa? Lo Congrés de Manresa nos ho deurá dir, puig que la LLIGA, en quatre anys de viurer, no s' ha atrevit á dirho. De modo que la próxima Reunió está cridada, no com hipòcritament se diu pera verificar la Unió, sino que está convocada pera determinar un cisma.

Los preliminars nos senyalan lo que passarà y ho fem públich á fi de que ningú puga cridar-se á engany.

Los que de veras vulgan la unió entre 'ls catalanistas, aixequin sa veu en lo sí del Congrés y posin de manifest que la unió del catalanisme es un fet, puig que ningú del nostre camp nega ni discuteix los punts capitals de doctrina regionalista, y que los qui deuen en tot cas unir-se, son los catalanistas.

Que de l'avinensa dels catalanistas resultaria un bé pera lo regionalisme catalá, es indubtable; pero, com hem dit altrás vegadas, aqueixa unió cada día la veyem mes lluny, puig que cada día lo element perturbador del catalanisme extrema més las distancias y fa més fonda la separació.

¿Quin día acabarà, donchs, aquest estat impropio?

¿Qué pot ferse pera que termini? Esperem uns quants días, y una vegada tancada la tanda de sessions de la reunió manresana, hi podrém donar resposta á la pregunta ab que finalisem las notas presents.—J. BRÚ.

Far niente

Era d' esperar que lo Centre Escolar Catalanista, després de demanar á las associacions catalanistas la adhesió á son projectat acte de protesta á la denegació (ja esperada) feta per la Diputació Provincial á la creació de una cátedra de Dret Catalá, faria algun acte demostrant la virilitat y las ganas de aprofitar ocasions oportunas pera fer propaganda regionalista. Donchs sembla que ja no hi ha tal protesta.

Y aquellas associacions que s' adheriren, ¿cóm quedan? ¿Quedan en qué també deixan estar las cosas tal com están, ó, millor dit, que per endavant s' han adherit á no fer res?

Es de créuer que no. Lo cert es que lo Centre Escolar, no dóna senyals de vida y que en aquella associació passen cosas molt estranyas. Segons noticias, un dels dos vis-presidents s' ha vist obligat per dignitat á dimitir; al secretari de la secció de Medicina, se 'l ha dimitit de son càrrech; y finalmente, sens cumplirse ab los Estatuts, un soci ha sigut expulsat del Centre. Dit soci (lo Sr. F.) no sab si péndrer una resolució enérgica, ó seguir los

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÀTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERIA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer del Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

desitjos d' altres; aixó es, considerarse expulsat per sas idees contraries al catalanisme, 'sent com es, un jove que treballa ab cor y fé per la causa catalana.

Aqueixos fets sembla que tenen relació ab lo *dolce far niente* del Centre, adoptat per son President y acceptat per sa camarilla.

Fem punt final aquí, creguts de que no serem desmentits, y disposats á indagar la veritat de lo que passa en aquella associació; mes entretant rebín aqueixa modesta enhorabona lo expulsat, lo que dimiti y lo que siguié *dimittit*; puig que dignitat y honor no sufren gens ni mica al ser *blanco* de las iras del *autócrata* del Centre Escolar Catalanista.—C. TORRENT.

La ditxa.

En la terra catalana,
en un lloch que 'l Segre banya,
allí, al peu d' una montanya
s' hi aixecaba un rich casal.
Jo, horfanet de pare y mare,
ab mon avi allí vivia,
qu' aquella gran pajesía
fou nostre casa payral.
Allí, al cayent de la tarde,
quant lo bon temps arribaba,
al meu avi acompanyaba
cada tarde á dá un passeig.
Empreniam la verneda
que cap al riu conduhia.
¡Quin soroll d' aigua 's sentia!
¡y de aucells quin xerroteig!

Per entre l' espés fullatje
lo Sol ponent penetraba;
cada raig, filet semblaba
de daurada resplendor.
En tant, per allí s' hi veyan
un pardal ó una oreneta
buscant cómoda branqueta
per' passar la nit millor.

Allavors era quant l' avi
sempre 'm contaba sa historia
y 'ls fets que de la memoria
jo olvidar may he pogut
de la guerra dels francesos;
hassanyas y valentías
d' aquells tan gloriosos días
de la seva joventut.

Embobat jo l' escoltaba
suspens sempre de son llavi
y acabat li deya—Avi,
jo soldat també vull ser.
Anirem á comprá un sabre
tot seguit; anemhi ara,
que, si he petit encara,
molts francesos mataré—

Y ma maneta, que sempre
en sa má duya reclosa,
apretaba carinyosa
mentre ab pausa y sens retart
me donaba una mirada
contemplant com jo sonreya,

y... —Espera, fill meu, me deya;
no pas encara mes, tart.—

Així passaban los días
y las tardes deliciosas,
y otras y otras mil cosas
me contaba d' interés:
m' explicaba de vegadas
fets estranys de llunyas terras
que, al igual que aquellas guerras,
'm agradaban d' alló mes.

De sa joventut passada
aventuras, y viatjes
á grans vilas y ciutats
de magnífichs edificis
que de palaus tenen visos,
de las casas de cinch pisos,
dels carrers tots empedrats.....
y jo tant m' entussiasmaba,
qu' anarhi molt prest volia:
—Jo vull véureho, cada día
exclamaba decidit;
tornémsen ja cap á casa
y direm que l' avi mana
que 'ns arreglin la tartana,
que marxarem tot seguit.—

Mes de prompte ell me calmaba,
puig sentia desseguida
ma maneta comprimida,
y com dantme un Déu te guart.
fixaba en mí sa mirada
contemplant com jo sonreya,
y—Espera, fill meu, me deya;
no pas encara, mes tart.—

Avuy sóch gran: ja 'l meu avi
me doná deu anys enrera
sa despedida postrera
y també 'l postrer consell.
Deixá de ser y d' amarme
aquell cor plé de noblesa
que sentia gran tristesa
per deixarme al món sens' ell.

Ja no tinch qui 'm conti historias,
ni qui pensi nit y día
en causarme una alegria,
en donarme goig y plaher;
mes encara tinch, encara,
il·lusions alhagadoras:
crech encar com allavors
que algun jorn felís puch ser.

De bonichs colors vestida
la esperansa falaguera
no tant sols es companyera
d' inexperta joventut,
sino qu' es sosten de vida,
es estel que 'ns ilumina
y devant de tots camina
del bressol á l' atahut.

Mes ¡ay! que si ab valentia
cap á ella m' abalanso
per' véurer si ditxa alcanço
del món en alguna part,
a veu del avi en sa tomba
sento encara consellera
que 'm diu desde lluny:—¡Espera,
no pas encara; mes tart!

CONCEPCIÓ P.

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANYIA

Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major
baratura que en cap altre magatzem de Barcelona.

ANUNCIS DE FIL Y COTÓ

Nou sistema de propaganda

que, qui 'l prova, no 'l deixa més

Bó per empresas de teatro

Per informes, preus y detalls, Aribau 93, 3.er 1.^a

REVISTA D' ESPECTACLES

ELDORADO.—S' ha estrenat *El crédito del vicio*, drama en tres actes y en vers. original de D. Lluís Calvo Revilla.

Quant es mes santa la pau d' un matrimoni, las malas llenguas suposan à l' esposa mantenint certas relacions il·lícitas. Aquest echo arriba à oïdos del marit y, ferida sa honra, averigua 'l nom del seductor, lo provoca, se concentra un desafiò y l' amant mor d' una estocada; y desseguida d' aquest fet se succeheix la consegüent separació d' abdos esposos. Despres de molt temps de no saberse res mes d' ella, hasta tal punt de créuer-sela morta, l' ovella descarriada torna à la plet, presentantse secretament al seu fill Gonzalo, qual fill, enterat de lo que medià entre sos pares, se proposa la reconciliació dels mateixos, prestant l' igncencia de sa mare desde 'l moment en que 's careix de probas que l' acusin. Aquesta reconciliació es portada à cap per la iniciativa del fill, despres de moltes lluytas y resistencias que constitueixen la trama de la obra.

Lo primer acte lo trobem d' escàs interès, sens dupte per aquella manera d' exposició tant poch original.

Del segon ja 'n rebérem una impressió mes agradable; pero al final d' aquet se deduïx lo desenllàs, de modo qu' 'l tercer acte resulta bastant insulsi: això prescindint del descuyt en que l' ha deixat son autor.

L' acció 's desenvolupa entre escenas per lo general molt íntimas y conmovedoras.

En nostre concepte, las que mes se destaquen son: la que té lloch al final del primer acte al presentar-se la mare al fill, no essent aquesta reconeguda hasta qu' ella mateixa pronuncia 'l seu nom, y la major part de las que constitueixen lo segon acte, que per nosaltres es lo mellor de la obra.

Hi ha tipus molt ben caracterisats, tals com lo del pare y 'l del fill.

Referent à la forma interna, direm que, conté molts cops d' efecte bastant *echegarayescos* y que, posats en boca del Sr. Calvo, ressaltaren notablement.

La forma externa no 'ns desagradà. Una versificació senzilla y elegant matisa principalment las escenas qu' havem mencionat.

Apesar de lo qu' hem dit fins ara y del acertat desempenyo de la obra, en lo qual s' hi distingiren notablement en sos respectius papers de pare y fill lo Sr. Gimenez y l' esmentat Sr. Calvo, *El crédito del vicio*, sens dupte per lo perillós de son argument, no obtingué lo satisfactori éxit qu' era d' esperar, debentse aixecar lo teló tant sols dugues vegades al final del segon acte y una després del tercer, y encara entre mostrars de desagrado.—A. Riús.

CALVO-VICO.—Cada día es més creixent l' éxit que obté la companyia valenciana que actua en aquest teatre. Veritat es que conta ab elements de valua, entre 'ls que sobressurt per sas singulars dots artisticas lo notable actor senyor Llorens. En totas quantas produccions ha pres part, s' ha vist aplaudit y festejat per un públich entusiasta que

ha comprés lo seu mérit y ha recompensat lo treball del artista ab espontáneos aplausos.

Y en veritat que s' ho mereix lo senyor Llorens. A una gran naturalitat, qu' es la millor qualitat que pot possehir un actor, reuneix una dicció clara y pastosa, donant à cada paraula lo seu verdader sentit y fent ressaltar las gracias del diàlech de una manera acabada.

Hi há que veure 'l en lo drama en tres actes de Anton Roig y Cirera, *Lo tonto del panerol* que 's posà en escena la nit del diumenje passat. Aquell tonto, Llorens l' ha arrencat del natural: no 's pot demanar un tipo mes ben estudiat. En aquella escena del segon acte quant lo *Sech* torna esferehit despres de haver deixat per mort à *Nelet* en lo fons de un barranch y lo tonto li sorprén sanch en la mà y una ferida en lo front, Llorens tingué frases verdaderament inspiradas y detalls de una realitat à que no 'ns tenen acostumats gayres actors.

Lo senyor Gil caracterisà molt bé lo tipo de *Sech* y digué trossos ab gran calor, que li valgueren repetits aplausos. Es aquest un actor que promet y que à nostre entendre farà carrera. Lo senyor Plumer se lluhí també en lo paper de *Cego*, lo propi que 'l senyor Armengot en lo de *Nelet*. La senyora Garrigós digué la seva part ab molt sentiment, compartint los aplausos ab la senyoreta Simó. Los demés actors contribuïren à arrodonir la obra, que 's veyia establa ensajada ab carinyo.

Com à fi de festa, 's posà en escena la coneguda sarsuela *Chateau Margaux*, en la que tinguerem ocasió de aplaudir à la senyora Verdecho que 's distingí notablement en la part de *Angelita*, dihent lo paper ab molta *vis* cómica. La senyora Verdecho fou cridada à la escena, junt ab lo senyor Riús, pera rebre 'ls aplausos del públich qu' era numerós.

La senyora Verdecho es una bona adquisició que ha fet la empresa, y així ho va compendre 'l públich al sentir-la en la sarsueleta *Los baturros* en la que ja manifestà possehir molt bona veu y excelent escola.

Allargariam massa aquesta ressenya si volguéssim parlar de totas las obras qu' ha posat la companyia, y si bé no ho fem pera no ésser pesats, no podem passar per alt lo quadret de costums titulat *La moma*, per lo molt que en sa interpretació hi lluheixen lo Sr. Llorens y quants artistes hi prenen part, y la intencionada pessa *Un asume de familia* en la que hi ha qu' admirar al Sr. Plumer.

No duptém que aquesta companyia portará cada día mes animació al teatre Calvo-Vico.—M.

CIRCO ECUESTRE.—Ha tornat à reapareixe l' aplaudit clown rus Olschansky, havent obtingut important éxit.

Continúan ab aplauso los germans Dante's, la notable familia Frantz y los escéntrichs clowns musicals Forest.

Lo promés espectacle extraordinari sembla que no 's farà esperar gaire, pues adelantan molt los importants treballs que per' aquet fi han tingut de ferse. Pera lo dit espectacle déu omplirse la pista de agua, ja que consistirà en pantomimas y treballs aquàtics com ab éxit molt gran están representantse en los Circos de varias importants capitals.

X. P.

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTES

DEL DOCTOR PARELLADA

compostas de Morruho (principi actiu del oli de fetje de bacallà)

PEPTONAT DE FERRO & HIPOFÓSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' és constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTES

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, abont han substituït al venatja al oli de bacallà, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): à la menuda, en totas las farmacias

BELLAS ARTS

SALO PARES.—Encara que acabada, si pot dirse aixís, l' Exposició General de Bellas Arts, no aflueixen a aquet lloch obras que atreguin sobre ellas una mica mes de lo regular la atenció del públich y dels inteligents.

Aquesta setmana, gran afilarada en lo testero. Aquet era avans lo lloch de preferencia, y quant lo duenyo no podia escusar l' exhibició d' una obra dolenta, la posaba en un reonnet de la sala; mes ara resulta totalment al contrari: los distingits prefereixen ésser colocats per los cantons. Aixó es una preocupació com qualsevol altra, perque quant l' obra val, siga allí ahont siga, ja 's veu y s' aprecia.

Lo senyor Masriera (F), exhibeix en una cantonada un quadret de petites proporcions. Representa una maja ajeguda en un divan. Bonich y llampant de color, com tot lo seu, simpática y naturalment posada, resulta una tela que dona ganas de comprarla.

Lo senyor E. Casals era vint anys enrera un jove de qui s' esperaba quelcom de notable. Apenas sortit del domini del mestre Ferrán, guanyá un premi en la Nacional de Madrid. Prengué part en unas oposicions a un pensionat a Roma y se n'hi faltá poch pera guanyarlo. Fa vuit anys portá un quadre a la Exposició de Munich, que vengué molt bé y reproduhit lo dit quadre, alcanzá nostre país una certa fama; y despres de tot aixó, quant ningú pensaba en ell, al cap de molts anys de no exposar res, nos surt aquesta setmana ab una obra de reduhidas dimensions, sense assumpto, ni tema, ni res; un bodegon. Una post ab un candeler de llautó, dugas sebas y per fondo una paret plena de estudis; aquet es lo quadre.

Las sebas y mes encara lo candeler, está acabadíssim y lo mateix aixó que 'l fondo resulta dú. venintse a sobre lo primer terme tot lo demés, ó siga 'l fondo.

No crech que lo senyor Casals hagi guanyat gens ni mica de reputació exposant eix quadre, resultat de la tendencia messonieresca que sempre tingué. Avuy l'art va per altre camí y los casacons y las cosas miniadas sols poden agradar quant tenen la gracia y elegancia de lo de Van Beers.

De lo demés exposat en la testera del saló, sols direm que, si es lo primer que produeix l' autor, ho acceptem com un dato pera apreciar sos futurs avenços: a no ser aixís, sas obras tenen mes defectes que qualitats y no deuria haverlas exhibidas.

* *

Los artistas expositors de la Exposició de Bellas Arts que tenen obras escullidas ó quant menos en llista pera ésser adquiridas per l' Ajuntament, se queixan ab rahó de la conducta vers ells seguida per nostra corporació municipal, ja que fins ara no saben a qué atenirse, si aquéllas son ó no son compradas, ni quant las cobrarán, cosa sempre de molt y molt interés. Molt nos temem que siga aquet assumpto de molt joeh.

U. D. O.

SECCIÓ DEL GRACIÓS

Epitafis

Ab molta pau aquí jau
la sogra que vaig teni,
y desde qu' ella 's morí
qu' es mes gran la meva pau.

Tan gandul vá ser en Trulls
tot lo temps que vá existir,
que li sabé greu morir
pé 'l treball de tancá 'ls ulls.

—Aquí jau lo senyor Viura:
mori després de dinar.
—¿Potsé d' un tip de menjar?
—No, senyor, d' un tip de riure.

MET GUIXAIRE.

SECCIÓ DEL PIROTÉCNICH

Diumenje 'ls paletas van reunir-se altre cop. No hi van faltar discursos catalans, ni discursos castellans com lo de que per mostra recordem.—«Ah, compañeros, ¡la honra! vale más la honra que nada, y si la perdais echareis una mancha encima vuestra que no hay *sabon* que la saque ni hallaréis nadie que la *traiga*!»

Y aixís per l' estil.

¿No hauria valgut més parlar catalá, que no dir tantas barbaritats?

Y sobre tot ¿no sería hora d' enrahonar menos y mirar de debó—pero de debó—per la classe de paletas y manobras?

A la inauguració del Centre Catalá Vilafranquí van assistir-hi, segons «La Renaixensa», representació de La lliga de Catalunya, la Unió Catalanista, lo Centre Escolar, Associació de Propaganda, Foment Catalanista y altras quins noms diu que no recorda.

¡Llàstima de memoria! ¿Vol que li donguin potsé quias de pansa? ¿Potsé las de pansa taparian la que pot portar la ressenya ab que vol fer combrregar als seus lectors! ¡Ah, tunantota!

¿Quina opinió té formada nostre estimat colega de Vilafranca «Las cuatro barras» respecte a la conducta observada per «La Renaixensa» al descriur lo dia 7 del actual, la festa inaugural del Centre Catalá Vilafranquí?

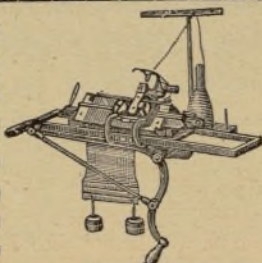
¿Continuarán aplaudint dita conducta los catalanistas de Reus, de Tarrassa y de S. Sadurní de Noya?

¿Podria algú dirnos quina es la existencia legal y ahont tenen registrat son domicili *La Unió Catalanista* y la *Associació de Propaganda*, societats quina existencia ningú coneix y que enviaren representació lo dia 5 a Vilafranca?

Y prou per avuy.

LO POLVORISTA.

VICTORIA

¡VICTORIA!

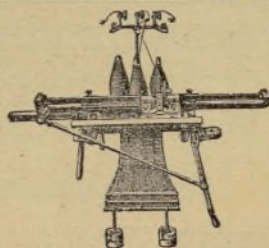
Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida a casa.

S' hi fan mitjas, calcetins, camisetes, y demés géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.ª

CONCORDIA

REUNIONS PARTICULARS

CENTRE AMPURDANES.— Ab distingida concurrència, com de costum, aquesta Societat donà dissapte últim altra de sas funcions familiars.

Se posà en escena la pessa catalana *Enderant las alcas*, que siguié ben desempenyada per la senyoreta Gimpera y los senyors Baudin, Parés, Fages y Salvador.

Baix la experta direcció del distingit pianista senyor Fuster se representá la sarsuela en un acte *Por asalto*, sortintne ayrosos de sos respectius papers la senyora Plá y los senyors Casas, Codina y Rouret.

Terminá la funció ab ball de societat.

LO CONTRAPAS.— Ab aques titol y en lo mateix local de la Societat anterior, n'ha quedat constituhida una de nova que actuará las tardes deis días festius.

Diumenge últim doná la primera funció, veyent-se favorescuda per numerosa y escullida concurrència.

A fi de no demorar la inauguració y en prova de simpatía, va repetir-se la funció que lo Centre Ampurdanés doná la nit anterior, desempenyat ab acert y ajust per los mateixos senyors.

Terminada la funció hi hagué un complert programa de balls, y en obsequi á la Societat lo notable compositor ampurdanés senyor Guiteras, executá algunas sardanas, rebudas ab aplauso.

Felicitem á la Junta organitzadora, per son éxit obtingut y agraíhim la seva atenta invitació.

TAMARIT.— Instalada aquesta Societat, en lo carrer Correu Vell, 5, doná diumenge per la tarde una de las funcions que té per costum.

Se posà en escena la sempre bonica pessa catalana *La Teta gallinaire*, desempenya ab aplauso per la senyora Jusa y senyors Juez, Fabres, Rispal, Aulet y Rebosa.

Seguí després la en un acte *A la prevenció*, distingintshi notablement lo senyor Galbany que demostrá molta seguretat en son paper y lo secundaren bè los senyors F. y J. Torruella.

Terminá la funció ab ball de societat.

LOPE DE VEGA.— La Societat d' aquest titol s' ha trasladat al sen primitiu y hermós local del carrer d' Aribau, 29, (Círculo de la Izquierda del ensanche.)

Doná la primera funció diumenge á la tarde, ab las obras *Castor y Polux* y *El prólogo de un drama*.

La primera, desempenyada baix la acertada direcció del senyor Sabat, secundantlo ab ajust la senyora Rodríguez y 'ls senyors Llanza, Pascual y Puerto. Y de la segona obra ne tragueren bon partit dita senyora Rodríguez y senyors Roig, Hidalgo, Canales y especialment lo senyor Sanz, quina direcció estigué á son càrrech.

La concurrència, que siguié numerosa y distingida, premiá ab aplausos lo desempenyo de las obras.—J. XIMENO.

TIRSO DE MOLINA.— L' últim diumenje assistirem á la funció que doná dita societat, instalada en lo passeig de S. Joan n.º 194. Després de representarse las divertidas comedias *De rebot* y *Sebas al cap*, lo Sr. Clavé declamá, imitant bastant á un molt conegut galan jove, lo monólech *Any nou, vida nova*, original de D. Domingo Bartrina y Cubinyá, en lo qual aquet fa gala d' una versificació molt espontánea, sobre tot en la primera part de dita obreta. Ademés, conté aquesta un aixam de xistes, si bé una part resultan indecorosos; Lo públich d' aquella societat no escasejá al Sr. Bartrina molts aplausos y llamadas á la escena.

La funció fou tota de comedia, lo que 'ns plau, perque 'ls aficionats, en general acostuman á tenir sebas al cap, embolicantse casi sempre en dramas de difícil representació, en los que á voltas, en lloch de conmovrer, excitan la hilaritat del públich; y aixís al menos en la comedia se fan passadors, tota vegada que son desitj es fer riurer al espectador, encara que molts ho logrin fins sense vo'guerho.

Nostra felicitació á la societat Tirso de Molina.—O. J.

CIRCOL MERCANTIL FAMILIAR.—Atentament invitat vaig assistir lo diumenge passat al local d' aquesta societat recreativa, instalada en lo carrer Mitjá de la Blanquería, y vaig quedar sorpres de la espayositat dels salons y de la elegant concurrència qu' omplia de gom á gom la sala d' espectacles, abundant entre ella molt bonicas y simpáticas senyoretas, que sempre son un atractiu pera fer mes lluhida la festa.

Se posà en escena lo drama titulat *Jugar por tabla*, que fou talment ben desempenyat per las senyoretas Bolea y Palá, y per los senyors socis de dit circol, Srs. Perez, Fornaguera y Orero, quedant completament satisfets los desitjos de tots y coronats ab aplausos los afanyos del quadro dramátich, que tan agradables ratos fa passar á las sévas familias.

Y sens témer la caló
qu' á mi 'm té mitj marejat,
al deixar caure 'l teló
vá darse fi á la funció
ab un ball de societat.

M. G.

COLABORACIÓ ADMESA

Apreciacions sobre crítica musical

(Acabament)

Seguint lo curs d' ideas, fillas de la observació, que sobre crítica, músichs y públich, vaig procurá exposar en l' article anterior, acabaré en aquest de demostrar ab la ajuda de convenientes probas, lo que dit queda en aquell, ó siga, la impossibilitat de que 'l mestre puga jutjar (y fer válit son concepte) las obras dels demés autors.

Ja lo senyor Armando de la Florida en son escrit, causa de la publicitat de nostres apreciacions, n' ha dat una prova, la qual poch debía prevéurer,

PAPER DE FUMAR

PLANAS

Marca registrada

Depósit: Unió, 2. — BARCELONA

FÉLIX CARRERAS

21, Riera Baja, 21

Unich representant de la acreditada Casa Biragli de Milán. Especialitat en corassas y armaduras complertas. Gran assortit de cinturons, diademas y altras joyas, en diferents metall propis pera vestuari de teatro.

Se lloga y se serveix per temporadas complertas mediant contracta, encare que siga per obras de gran espectacle.

PREUS SUMAMENT MÓDICHS

ab la renumeració de los més importants crítichs francesos, (noms, per cert, qu'esculliria indubtablement al etzar, pues no hi figuran en la llista, entre altres que ara no recordo—pero que valen més qu'alguns dels indicats,—ni l' il·lustre Arthur Pougin, ni los menos renombrats Gallet y Bellaigne, quals treballs insertan las dos revistes més importants qu' en literatura y arts veuen la llum á Fransa).

Donchs ni dels crítichs citats pe 'l Sr. de la Florida, á 'ls quals considera notablement, ni dels que acabem nosaltres de nombrar, tenim coneixement de las obras musicals qu' hagin escrit y tampoch de son nom com á compositors; mes ignoro si l' aludit senyor, autor del article «Crítica», sabrá ó 'ls hi haurá preguntat per sos estudis y ahont los han cursat.

Además, no son pas sòls los músichs, que coneixen los judicis que de las obras del més gran compositor, Beethoven, havia fet en son temps Hummel, á qui 's creya son rival; com tampoch ignoran lo rebatudas qu' havian sigut per Berlioz las teorías é ideas que respecte al drama musical professaba 'l colossal Wagner. Y deixo apart molts altres casos semblants que, per no cansar al lector, no cito are.

En quant á la hermosa obra de Gounod, estudi analítich del *Don Juan* de Mozart, hem de convenir que treballs d'aquestos no s' escriuen després d' una primera audició. Gounod l' ha publicat á la seva vellesa, sent la immortal ópera del mestre de Salzburg, la partitura que més ha admirat y venerat en sa llarga carrera artística.

Autors y obras que han sigut ja la admiració de duas generacions, sòls poden atrevir-se los contemporanis á jutjarlas, descubrinthi novas bellesas y buscant en ellas nous exemples qu' imitar.

Es per aquesta rahó, que m' he ocupat més en la ocasió present de la crítica del dia, que diríam, ó sia la que llegeix lo públich, per ser la que proclama y crea reputacions ó bé las enfonsa per sempre més.

Per aixó, repeteixo, hem de demanar al crítich justícia y sinceritat, ja que pot ser moltes vegades responsable y cómplice dels descarrilats camins que seguir podria la opinió pública, també de las ridiculas apreciacions de la mateixa y dels exagerats éxits que sense solta sol de vegadas prodigar.

Si jo fos prou pera dar un consell al públich (al que pot fer-se càrrech de tals), li diria que no 's fiés de las críticas massa amatentas y precipitadas y molt menos d'aquellas qu' avans d' hora poden induhirlo á una apreciació falsa; creyent sempre qu' es lo crítich més lògich é imparcial, aquell que en son resúm reconegui l' obra y l' artista, mes d' acord ab lo que sent en son interior un mateix (lliure de la influencia del vehí).

Per lo recent del cas, citaré lo que en vritat, me feu atindre més á las opinions qu' emitidas quedan, creure lliures de discussió las presents apreciacions y teorías: l'estreno en nostre Liceo en la temporada última, de la ópera del Mtre. Mascagni, *Cavalleria rusticana*.

Del mérit y defectes d' aquesta obra no 'n parlo avuy per no fer al cas; pero si recordaré los favorosims judicis que d' ella feren baix fundamentals conceptes y ab detingut anàlisis quant sa primera representació, l' eminent F. de Arcais, (qual pérdua

recent plora encara 'l món musical) en la *Nova Antologia*, y quant se cantá á Madrit, lo crítich senyor Esperanza y Sola, qu' ha entrat fa poch en la Real Academia de San Fernando, y que publicá en lo número primer d' aquest any «La Ilustración Española y Americana». Consignant al mateix temps, que la direcció de la ópera cómica de París, l' ha senyalada per posarse en estudi y estrenarse lo Desembre vinent. Y per últim, perque fassin los comentaris los *desapassionats* crítichs que ab tant marcat disgust la escoltaren aquí y la jutjaren en alguns diaris y revistes, traduhiré lo següent sueltó del número corresponent al 14 de Juny passat de la «Revue Bleue» que 's publica á París.

Diu aixís:

«Decididament la Italia está en camí de ser pera Europa sa proveedora de glorias musicals. Després de Mascagni ab sa *Cavalleria rusticana*; qual obra está fent furor en Alemania, ahont hi ha impulsat una verdadera reacció á favor de la música melódica, heus aquí un nou mestre, Vittorio Baravalle, autor del drama líric *Andrea del Sarto*, que acaba de estrenarse á Roma ab un éxit prodigiós y segurament no tardará molt en recórrer las escenas d' Italia. Alemania é Inglaterra. *Andrea del Sarto* com la *Cavalleria rusticana*, sembla ser una obra tot melodia, escrita á propósit y pera lluhiment de las veus, y més aprop de la ópera cómica d' Auber que del drama filosófic de Wagner.»

L. DE LA VALLIÈRE.

Centre Catalá de Barcelona

Encara que han passat alguns días desde aquell en que quedaren acabats los bitllets de la tómbola Fontova, la comissió organitzadora de la mateixa cregué que no podia donar per terminada sa missió fins y á tant que fós feta la subasta dels objectes cedits per alguns agraciats, y entregats á la familia del inolvidable Fontova los fondos líquits que resultaren de la expressada tómbola.

Més, avuy com avuy, realisat al fi tot lo nostre objecte, fins en sos menors detalls, bé pot gaudirse, no direm lo Centre Catalá que no l' hi escauria la alabansa propia, mes si Catalunya entera, de que ha realisat un acte benéfich dels més hermosos y complerts ab que honra la fama que de benefactora gosa per tot lo món la nostra estimada patria.

Avuy podem fer sabedor al públich á qui 'ns dirigim, que un cop feta la liquidació de la tómbola, s' ha pogut entregar á la familia beneficiada la cantitat de 10744'22 pessetas, las que han sigut repartidas entre los quatre fills del inolvidable actor y la viuda: lo qual, si no es un capital capás de dárlosli renda pera viure ab desahogo, es prou pera proporcionárlosli medis de fer mes soportable sa irreparable desgracia, y aixó es tot quant lo Centre s' havia proposat.

Si; Catalunya ha honrat com l' hi pertocaba, á un de sos fills més insignes, y lo Centre Catalá á quals veus s' han unit tantas voluntats pera ferlo surtir ayros de la tasca que s' havia imposat, dona avuy las gracias més expressivas á tothom que, en molt ó en poch, (que també es molt quant vá guiat

PRIMER REGALO

5000 pessetas de llana de tres pessetas se liquida a dos rals y milij

“DOS REGALOS”

GRANS MAGATSEMS DE J. NOGUERA

1, 3 y 3 bis, Avellana, 1, 3 y 3 bis

(Antiga casa de senyor Pau Colx)

COMERS DE LAS SIS PORTAS

Aquest gran establiment acaba de ser objecte de moltes reformas y 's trova atestat d' existencias; y havent rebut per la present estació un cumplert y variat assortit de géneros, he resolt liquidarlos á qualsevol preu.

Avellana, 1, 3 y 3 bis; LAS SIS PORTAS

SEGON REGALO
A tothom que visiti
aquests grans magatsems
se li regalará un mocadó.

per un bon afecte) ha contribuït al lluhidíssim èxit que ha lograt la tómbola oberta a benefici de la família del que fou lo primer dels nostres actors del Teatro regional.

Al Excm. Sr. Capità general de Catalunya, a la Diputació provincial de Barcelona, als Ajuntaments d'aquesta ciutat y de Tarragona, al Sr. Parés per havernos deixat generosamen lo local, a totes las corporacions polítiques, literarias y científicas, a la premsa local, als artistes tots, actrius dramáticas, pintors, escultors, literats, poetes y autors, als establiments tipogràfics y de totes menes, als particulars, a tots quants, portats per l'amor a la caritat y a la gloria del teatro catalá, han contribuït al lluhiment del últim acte públich que ha realisat lo nostre Centre, dona aquet y repeteix las mes expressivas gracias per los esforços morales y materials ab que s'han servit auxiliarlo pera lograr lo consegüiment de lo que ha sigut una de las aspiracions més vivas y constants de la nostra corporació: pagar, com pertocaba, lo deute de gratitut ab que 'ns trobavam respecte de Fontova, com amants del Art y de las glorias del teatro regional de Catalunya.

Per últim, sols nos resta manifestar que l'estat de comptes referents a la tómbola, se trobará exposat en la taula d'anuncis d'eix Centre durant divuit dias, a contar desde la fetxa y tots los comprovants del mateix estarán exposats en Secretaria a disposició de tothom qu'ls vulga examinar.

Barcelona 8 Juliol de 1891.—Lo President, FREDERICH SOLER.—P. D. de la C., lo Secretari general, EMILI ASENCIO.

SALÓ DE DESCANS

Nostre redactor corresponsal D. Joseph Barcon, que vá assistir en representació de Lo TEATRO CATALA a la inauguració del Centre Catalá Vilafranci ha fet d'aquest acte una ressenya detallada com mereix la importancia del mateix, que a fi de publicarla íntegra, la donarem en lo número vinent, puig per extensa no cab en lo d'avuy.

Nos limitem ara a felicitar al nou Centre y a agrahir a la Junta las atencions que vá tenir a nostre representant.

** A haverse reduhit a desenvolupar l'argument en un acte ó tot lo mes en dos, a bon segur que la obra *Los bonbones* haguera obtingut un exit més satisfactori que 'l que obtingué la nit del dijous passat en lo teatro de Novetats. Pero 'l Sr. Pina s'empenyá en donar a la comedia una extensió de tres actes y, naturalment, resultá diluïda en extrem. Aixó no obstant, la obra té situacions ben trobadas y abunda en xistes qu'excitaren la hilaritat del públich. Los actors treballaren ab empenyo y lograren sortir ayrosos de sos respectius papers.

** Lo inteligent mestre D. Joaquim Vehils está contractat pera la temporada d'ivern per la empresa del teatro de S. Carlos de Lisboa.

** Pera la funció de fi de temporada va disposar la societat Ateneo Martinense, lo drama *La muerte civil*, prenenthi par la dama Srta. Periu y la nena Periu (Esperansa), que 's distingueixen molt

en la interpretació, fentse aplaudir merescudament.

** La simpática soprano Srta. Huguet ha vingut de sa excursió a Andalucía, en quins teatros ha fet conèixer lo mèrit de aquesta jove artista l'empresari Rodrigo.

** Ha surtit pera Melbourne y demés principals ciutats de la Australia, escripturat com a tenor d'obligo de una gran companyia italiana de ópera, lo jove y ja molt aplaudit cantant D. Joseph Vilalta. Lo nostre país ha fet en poch temps una brillant carrera, recullint en abundancia honra y profit. Li desitjem en aquellas llunyanas regions tota mena de felicitats.

** Diumenge últim a la tarde, en lo Foment Catalanista hi doná una conferencia D. Sebastiá Farnés, qui devant de numerosa concurrencia, va desenvolupar lo tema: «¿Quins son los medis pera que Catalunya pugui recobrar sos antichs drets?»

** Copiem de lo «Setmanari catalá» de Manresa: «Diumenge y dimecres la secció d'aficionats de la Lliga Regional posá en escena lo precios drama catalá en tres actes, *Lo Mas perdut*. La interpretació que obtingué fou acertadíssima, distingintse notablement las primeras parts, que arrancaren molts aplausos de la escullida concurrencia. Felicitem als aficionats de la Lliga per son acert y sos avenços en lo difícil art dramàtic. També 's representaren divertidas pessas pera fi de festa.

CAVILACIONS

TRENCA CLOSCAS

Don Teodor Anibal Carné.

ALAS.

Compóndrer ab aquestas lletras los noms de tres pobles catalans.

R. OJEDA LOPEZ.

SINÓNIMA.

—Ja que som aquí reunits,
Mercé, total, que ho fa be.
—Donya Paula, a n' aixó vaig;
peró 'l tot jo vull primé.

EGO-EGO.

Soluciones a las cavilaciones del número 56

Logogrifo numérico.—HORTENSIA.

Correspondencia particular

R. Ojeda: la vam rébrer y la agraphim.—J. Umbert: no 's poden aprofitar.—M. Gardó: n' anirà algún.—M. Solá: no volem que dejuni.—Ego-ego: si senyó.—P. Cerilla: ¿no lo tome usted a pechos, por Dios! y por los demás... ¿qu' es suscriptor vosté? Si per cas, díguins son nom y manarem al repartidor que 'l serveixi ben puntual.—F. Ferré: lo que envia es més manso qu' un anyell.—J. Oromí: la idea de *Lo Teatro* está bé; pero l' istil no va.—J. Esoj: tres son tres los escritos de vosté y cap nos serveix.

Tipografía Susany y Companya, Muntaner, 36.—Teléfoou 873.

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana. . dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana. una » » »
Tres anuncis en plana 75 céntims » »
Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa